Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: "Svoboda", 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIV. Ч. 20. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 30-го СІЧНЯ 1957. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 30, 1957. No. 20. VOL. LXIV.

ПРЕЗИДЕНТ ПРОПОНУЄ НА ШКІЛЬНИЦТВО ПОНАД ДВА БІЛЬЙОНИ

АЙЗЕНГАВЕР ПРОСИТЬ КОНГРЕС ЯКНАЙШВИДШЕ УХВАЛИТИ ЗАКОНОПРОЄКТ ПРО ДОПОМОГУ СТЕЙТАМ НА БУДОВУ ШКІЛЬНИХ БУДИНКІВ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер 28 січня звернувся до обох Палат Конгресу з окремим зверненням, в якому пропонує федеральну допомогу стейтам на будову шкільних будинків в сумі 1,300,000,000 долярів впродовж найближчих чотирьох років. Крім того Президент пропонує, щоб федеральний уряд був уповажнений закупити на ту саму ціль бондів на суму 750,000,000 долярів, так що федеральна допомога стейтам виносила б понад два більйони долярів. Айзенгавер просить Конгрес, щоб діяв швидко для якнайскорішої розв'язки кризи в шкільництві, де бракує шкільних приміщень і існує велика недостача вчительських сил. Президент закликає стейти, щоб прихильно ставилися до вчителів, і закликає громадянство, щоб оцінювало їхню працю та не дивилося на той стан з легковаженням, внаслідок чого деякі вчителі залишають свої становища та шукають праці в інших фахах. Президент заявив в своєму зверненні, що теперішній уряд зовсім не думає про те, щоб федеральний уряд контролював шкільництво в окремих стейтах внаслідок уділеної їм допомоги, яка триватиме так довго, поки самі стейти не зможуть зліквідувати шкільної кризи. У своєму зверненні Президент просить Конгрес, щоб до законопроєкту про допомогу школам не придчіпував поправок про сеґреґацію в школах, бо це знову може бути перешкодою до ухвалення шкільного проєкту, подібно як це сталося в минулому році. „Комплекс інтеґраційних проблем, казав Айзенгавер, повинен бути поза тим законопроєктом". Згідно з проєктом Айзенгавера федеральну допомогу стейтам розділювано б на основі числа дітей в стейтах і на основі багатства окремих стейтів. І так, наприклад, стейт Аркензо мав би дістати 6,620,000 долярів, з чого на одну дитину припадало б аж по 18.51 доляра, а стейт Конектикат дістав би 2,011,000 долярів, але на одну дитину припадало б тільки по 4.56 доляра. Найбільшу суму дістав би стейт Ню Йорк (15,765,000 долярів) але на одну дитину в шкільному віці припадало б тільки по 5.21 доляра. Подібно розділена була б допомога іншим стейтам та територіям. Окремі стейти мусіли б відповідно до своєї заможности давати свої фонди на будову шкільництва. І так Ню Йорк мусів би за одного федерального доляра видати аж два свої доляри на будову шкіл (31,535,000), стейт Конектикат так само два доляри (4,023,000), але стейт Північна Дакота видала б своїх фондів тільки 1,006,000, хоч той стейт дістав би федеральних долярів 2,013,000. Спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн заявив, що цього року шкільний законопроєкт напевно буде ухвалений. Представник Сенатської Комісії Добродійности і Праці сенатор Лістер Гілл сказав, що Сенат дивитиметься, що зробить із цим проєктом Палата Репрезентатів.

Стассен твердить, що ЗДА змагають до продукції малих бомб проти ворожих бомбовиків

Вашингтон. — Окремий дорадник президента Айзенгавера в справах роззброєння Гаролд Е. Стассен промовляв на телевізії і сказав, що ЗДА пробують випродукувати малі водневі бомби, які не видавали б шкідливої радіяції, але при тому могли б не допустити до ворожої повітряної атаки на цю країну. І тому ця країна мусить і надалі переводити пробні експльозії атомової зброї. „Ті, які в добрій вірі говорять про припинення пробних атомових експльозій, в дійсності не говорять словами, які сприяли б обороні вільного світу", — сказав Стассен. „Важливість дослідів над розвитком атомової зброї така велика, що її годі оцінити. Якщо нашим науковцям вдасться винайти малі водневі бомби проти ворожих бомбовиків, які хотіли б привезти сюди великі водневі бомби, тоді ніколи не прийде до атаки комуністів на вільний світ, і тоді поширяться вигляди на те, що не буде третьої світової війни".

Виконна Рада АФП-КІО проти тих спілок, яких члени відмовляються зізнавати

Маямі Біч, Флорида. — На Зборах Виконної Ради Американської Федерації Праці — Конгресу Індустрійних Організацій прийнято резолюцію, щоб робітничі спілки виганяли з своїх рядів тих членів управ, які покликаються на п'яту поправку до Конституції і відмовляються зізнавати в Конгресових Комісіях, коли їх питають про зловживання в тих організаціях. За цю резолюцію голосували представники всіх робітничих спілок крім одного голови Спілки Шоферів — Дейва Бека, який репрезентує найбільшу спілку, що має 1,400,000 членів. Бек заявив журналістам, що його спілка дозволяє своїм членам користати з конституції, та не відповідати тоді, коли вони мали б самі себе оскаржити.

В АМЕРИЦІ

● **В Брукліні, Н. Й.,** померла на 106-му році життя вдова Руфіна Амберт, залишивши 1000 нащадків. Вона народилася в Порто Ріко 26-го березня 1850 року і прожила там майже все своє життя, а до Брукліну прибула 18 місяців тому до своєї праправнучки Лідії Моралес. Руфіна Амберт мала 9 дітей, яких всіх пережила. Внуків вона мала коло 100, а крім того залишила пра-правнуків, пра-пра-пра-правнуків і пра-пра-пра-правнуків.

● **Нюйоркська поліція** нарікає, що космічне проміння перешкоджає їй користатися коротко-хвилевими радіоапаратами в її зв'язках на коротких відстанях, бо в них тоді чути далекі станції з Ню Мексіко, Арізони і інших стейтів на півдні.

● **Товариство** опіки над дикими тваринами і птахами повідомляє, що цієї зими прилетіли до Тексасу тільки 24 чорно-білі американські журавлі, які на літо відлітають до північної Канади. Між ними є тільки два молоді журавлі, а решта — старі. Минулого року їх було 28. Хоч ними опікуються канадійська і американська влада, але збільшити їхнє число досі не вдається.

● **На прийнятті,** влаштованому в честь савдіарабського короля Савда — тости запиватимуть не вином, а овочевим соком, бо мусульманська віра забороняє вживати алькогольні напої. Король Савд, що прибуває до ЗДА у вівторок 29-го січня, буде гостем президента Айзенгавера.

● **45-річна жінка** в Луісвілі, Кентоки, ненароком розбивши пляшку з молоком, куском скла глибоко порізала собі горло. Лікар, що жив у сусідстві, впродовж 30-х хвилин, поки цю жінку перевезли до шпиталю, пальцем натиснувши на рану, гамував кров і в такий спосіб врятував їй життя. Однак, не зважаючи на зроблену операцію, стан здоров'я потерпілої все ще дуже загрожений.

ЧИСЛЕННІ ЗАКОНОДАВЦІ ВІДЗНАЧИЛИ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТИ

Вашингтон. — Згідно з записками Конґресового Протоколу (Конґресового Рекорду), в день 22-го січня численні законодавці в обидвох палатах Конґресу, в Сенаті і Палаті Репрезентантів, забрали слово та окремо згадали про роковини проголошення української державної незалежности 39 років тому, підкреслюючи важливість тієї події, пізніше знищення української державности комуно-московською агресією та певпинну і героїчну боротьбу українського народу за волю, висловлюючи рівночасно впевненість, що ця боротьба закінчиться кінцевою перемогою. При цій нагоді законодавці висловлювались з великим признанням теж і для американських громадян українського роду за їхній вклад у всебічну розбудову та прогрес їхньої нової, американської Батьківщини. Крім згаданих уже в попередніх повідомленнях, відповідні завваги на тему української державної незалежности та дальшої боротьби за неї склали: конґресмен Кенет В. Кітінґ з Ню Йорку, конґресмен Чарлз А. Ванік з Огайо, конґресмен Родіно, Черч, О'Гара, МкКормик, Адонізіо, сенатори Пуртел, Кларк, МекКарті та інші. Деякі законодавці, як напр., сенатор МекКарті, висловили рівночасно свою підтримку для запропонованої в обидвох Палатах спільної резолюції, яка уповноважнювала б та прохала б Президента країни проголошувати кожного року 22-го січня Днем Української Незалежности в цілій країні.

„Вінніпеґ Фрі Пресс" відзначила 39-роковини української самостійности

Вінніпеґ, Канада. — Щоденник „Вінніпеґ Фрі Пресс" в попередніх роках відзначав найважливіші роковини чужих країн, вивішуючи державний прапор даної держави. Комітет Українців Канади домагався вже від кількох років, щоб в дні 22-го січня той щоденник вивішував на своєму будинку український прапор. І цього року Видавництво того часопису вмістило в числі з 22-го січня на першій сторінці новинку під заголовком „Фрі Пресс" вивішує прапор України" такого змісту: „Сьогодні українці в вільному світі святкують 39 роковини проголошення Української Народної Республіки. Для вшанування цієї події цілий цей день на машті „Фрі Пресс" повіватиме блакитно - жовтий український прапор".

МАНІФЕСТАЦІЙНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ РОКОВИН 22 СІЧНЯ У ФИЛАДЕЛФІЇ

Филаделфія (Т.) — В суботу, 26-го січня, ц. р. українська громада у Филаделфії відзначила роковини державности України Богослуженням в церкві і великою маніфестаційною Академією у репрезентаційній залі „Тавн Гол". Врочистості ці були попереджені урядовими проклямаціями Українського Дня Незалежности у Филаделфії і Пенсилвенії. Губернатор Пенсилвенії Джордж Лідер прийняв Делеґацію українців цього стейту в дні 11 січня, ц. р. у Гаррисбурґу і врочисто підписав проклямацію про встановлення Українського Дня Незалежности в Пенсилвенії в дні 22-го січня ц. р. Таку ж проклямацію про Український День Незалежности у Филаделфії підписав посадник Филаделфії Ричардсон Ділворт. В дні 22 січня на ратуші (Сіті Гол) у Филаделфії повівав український національний прапор, побіч американського і міського прапорів. Теж українські установи, клюби і багато приватних домів і помешкань, в яких живуть українці, були прикрашені українськими й американськими прапорами. Величний і святковий настрій панував під час святочної Академії в суботу в Тавн Гол. Після проспівання американського національного гимну, свято відкрив короткою промовою голова місцевого Відділу УККА д-р Володимир Галан, нав'язуючи до цих світлих подій з-перед 38 і 39 років, коли український народ проголошував свою державну самостійність і соборність, ведений тими волелюбними ідеалами, які стали тепер основою змагань всього вільного світу. Головного промовця сенатора Едварда Мартіна представив адвокат Тома Дарнограй. Сенатор виголосив промову, в якій підкреслив значення державної незалежности всіх народів для утривалення миру у світі, підкреслюючи вагу історичних дат, які кожного року відзначають українці. Промову сенатора Мартина передала наступного дня американська преса у Филаделфії. Святочну промову українською мовою виголосив д-р Микола Шлемкевич. Промовець, як очевидець великих подій в столиці України в 1917, 1918 і 1919 роках безпосередньо змальовував велич тих подій і значення їх для всієї історії України і всього волелюбного світу. З черги адвокат Петрик відчитав спеціяльне привітання від другого сенатора Пенсилвенії Джозефа Кларка, як теж і резолюцію цього сенатора в Американському Сенаті для відзначення української незалежности. В імені Об'єднання Представництв поневолених Москвою народів вітав свято полк. Бойчевський, голова Козацького Представництва. Несподіванкою був виступ молодого студента з Пряшівщини, який перед тижнем прибув заходами ЗУАДКомітету до ЗДА разом із втікачами з Мадярщини. Він брав участь у повстанню і разом з іншими втікачами подався на захід. У своєму слові він закликав іменем українців під комуністичним ярмом до об'єднання всіх сил, бо українці в краю вірять, що українці на волі дадуть їм допомогу в боротьбі за волю проти комуністичної тиранії. В концертовій частині свята виступив хор „Кобзар" під управою д-ра Антона Рудницького. Хор проспівав Лисенкового „Вічного Революціонера", як теж „На світанку" А. Рудницького і „Єднаймося" Стеценка. Солістами були Е. Василенко, О. Татунчак і І. Гаврилів, при фортепіяні пані Лідія Бульба. Тріо у складі Антін Рудницький, Дарія Кузик і Зенон Цісик виконали Моцартове „Тріо Б-Дур" з великою майстерністю.

У святі взяло участь дві тисячі українців. Зорганізовано прийшла молодь Пласту і Сума. Присутні вітали врочисто представників Об'єднання б. Вояків Українців — колишніх учасників визвольних змагань. Від маніфестації вислано теж привітання генералові Олександрові Грекову, який повернувся з большевицької неволі до Відня.

● **Цього року 28-го січня** у Вашинґтоні, Д. С., архиєпископ Патрик А. О'Байл відправив „червону" Службу Божу на інтенцію того, щоб в цій країні панувала справедливість. „Червоною" її називають тому, що її відправляється в червоних ризах. В катедрі св. Матвія присутні були на відправі віце-президент Ричард М. Ніксон, головний суддя Найвищого Суду Ірл Воррен, спікер Палати Репрезентантів Сем Рейбирн та багато інших високих урядовців, що не є католиками. Проповідь виголосив єпископ з Рено, Невада, Роберт Дж. Дваєр.

● **Ерл оф Карталвв,** 79-річний нащадок старої англійської аристократії, випав в Англії вночі із поїзда і згинув. Він брав участь у двох війнах: проти бурів і в першій світовій війні. У 1948 році вийшов з армії в ранзі майора. Його знайшли мертвим вранці біля залізничого насипу.

Ваґнер не хоче вітати арабського короля Савда

Ню Йорк. — Нюйоркський посадник Роберт Ф. Ваґнер заявив, що не буде вітати короля Савді Арабії Савда, який через Ню Йорк їде до Вашингтону як гість президента Айзенгавера. Ваґнер сказав, що Ню Йорк нічим не відзначить цієї події, бо „король Савд твердить, що невільництво — це законний стан, що ЗДА не сміють мати в своєму летунстві летунів жидівського походження, а католицькому священикові не дозволяє відправляти Службу Божу." Ця Ваґнерова заява спричинила державному департаментові багато клопоту, який зарядив, щоб короля Савда вітали 21 гарматнім пострілом в пристані американської фльоти в Ню Йорку. Крім того савдіарабського короля вітатиме фльотиля нищильників, а поліція буде його забезпечувати. Ваґнер сказав, що він також не буде вітати юґославського маршала Тіта, коли б він прибув до Ню Йорку. Король Савд відлетів в середу 30-го січня літаком Президента „Колумбіною III" до Вашингтону.

Король Савді Арабії Савд

СЕНАТ РОЗГЛЯДАЄ СЕРЕДНЬО-СХІДНЮ ПОЛІТИКУ ЗДА ПОЧИНАЮЧИ З 1946 РОКУ

Вашингтон. — Демократичні члени сенатських комісій для справ збройних сил погодилися на пропозицію республіканських сенаторів поширити розгляд середньо-східньої політики ЗДА теж і на час урядування кол. президента Трумана і перевести докладну перевірку тієї політики, починаючи з 1946 року. Водночас із цим демократичні сенатори погодилися не узалежнювати від цього розгляду справи прийняття середньо - східнього пляну президента Айзенгавера. З другого боку державний секретар Джан Фостер Доллес, як представник уряду, погодився на деякі обмеження уряду в розділюванні допомоги для середньо - східніх країн, зокрема на те, щоб уряд інформував компетентні сенатські комісії про асиґнування таких допомог заздалегідь, принаймні на два тижні перед уділенням допомоги. Цю концесію вважають однією з найважливіших поступок, зроблених урядом в напрямку реалізації програми мілітарної й економічної допомоги для Середнього Сходу. Вона не заторкує в нічому мілітарного боку середньо - східнього пляну, значить уповноваження для Президента висилати у випадку потреби американські війська на Середній Схід. Після устійнення такого компромісу між обидвома сторонами прийняття пляну Айзенгавера уважають запевненим. Палата Репрезентантів вирішить справу формального прийняття пляну Айзенгавера на своїй сесії у вівторок увечорі або в середу перед полуднем. Сенатські комісії почали переслухувати в цій справі державного секретаря Доллеса і голову об'єднаних шефів штабів адм. Редфорда. Має бути переслуханий теж і ген. Даґлес МекАртур.

Об'єднані Нації переслухують мадярських втікачів

Об'єднані Нації. — Член колишнього мадярського уряду Імре Надя, 67-річна Анна Кетлі, зізнавала перед 5-членною Комісією ОН, що її встановила була Генеральна Асамблея Об'єднаних Націй для дослідження подій на Мадярщині. Анна Кетлі описувала впродовж двох з половиною годин совєтське окупаційне правління на Мадярщині, назвавши його дикою колонізаційною експлуатацією, та таврувала інтервенцію Совєтів в останній мадярській революції, як „убивство народу". Анна Кетлі поставила конкретних 5 вимог до Об'єднаних Націй: 1. примусити Москву, щоб вона відкликала з Мадярщини свої війська, — 2. заґарантувати особисту безпеку самого Імре Надя і його товаришів, вивезених разом із ним до Румунії, 3. вислати на Мадярщину „міжнародну поліцію" Об'єднаних Націй, 4. признати „урядові Надя" фінансову допомогу для відбудови зруйнованої мадярської економіки і 5. примусити Совєтів, щоб вони заплатили Мадярщині відшкодування за шкоди, заподіяні совєтською збройною інтервенцією. Ті вимоги, як підкреслює американська преса, є в практиці не до переведення. Пані Кетлі жадала теж, щоб негайно викинути з Об'єднаних Націй делеґацію очолювану представниками режиму Яноша Кадара, і щоб уповноваженою від мадярського народу признати її, Анну Кетлі.

Ґомулку оскаржують в „капіталістичній" хліборобській політиці

Варшава. — Права група польської комуністичної партії, відома під популярною назвою „натолінців" від підваршавської місцевости, де існує центр польських „сталіністів", розпочала атаку проти Владислава Ґомулки, ліберального першого секретаря польської комуністичної партії, за його заповіджені зміни у ресорті сільсько-господарської політики. Ґомулка заповів, що надалі участь селян в колгоспній господарці буде тільки добровільна, при чому він видав цілу низку нових розпорядків, як зниження податків для селян, зменшення норм примусової здачі від колгоспів, удогіднення вільної торгівлі с.-г. плодами і т. п. Ці розпорядки Ґомулки мають на цілі рятувати польське хліборобство від повної руїни, однак вони викликали гостру опозицію серед ортодоксійних комуністів і прислужників Москви. Міністер крайового господарства Казімєрж Міяль, член ЦК польської компартії, поширив листа з гострою критикою тієї політики Ґомулки, закинувши їй просто, що вона завертає до капіталістичної господарки. Міяла підтримують в уряді Циранкевіча віце-прем'єр Зенон Новак і міністер хемічного промислу Болеслав Румінський — сталіністи. До розправи між Ґомулкою і його опонентами внутрі партії прийде на засіданні Центрального Комітету компартії в лютому ц. р.

● **28-річний робітник** з Брукліну, Н. Й., Едвард Мирфі пограбував на 1,500 долярів і вбив дружину свого приятеля А. Лутраріо, який одружився два місяці тому. Мирфі признався до цього злочину.

ЗДА ЗА РОЗДІЛЕННЯ ЄГИПТУ Й ІЗРАЇЛЮ „МІЖНАРОДНОЮ ПОЛІЦІЄЮ"

Об'єднані Нації. — З'єдинені Держави підтримали становище генерального секретаря Гаммершилда щодо конечности, щоб Ізраїль „негайно" відкликав свої війська з решти єгипетської території, що її зайняв у своїй останній воєнній виправі, але водночас заявився за вмаршування до тих евакуованих теренів відділів збройного поготівля ОН, чи пак, за популярною назвою „міжнародної поліції". — Відповідну заяву в цій справі склав амбасадор ЗДА в Об'єднаних Націях, Анрі Кебот Лодж. Ця заява називає звідомлення генерального секретаря, по суті анти-ізраїльську, „позитивною і конструктивною." „Воно (звідомлення) цілком оправдує нашу впевненість і довір'я до генерального секретаря". З'єдинені Держави мовляв, погоджуються, що „постанови договору про перемир'я і найповніша пошана для резолюцій Ради Безпеки і Генеральної Асамблеї — це ключ до відбудування миру і стабільности". Однак водночас американська заява вбачає в звідомленні генерального секретаря Гаммершилда правну підставу для акції „міжнародної поліції", як інструменту для заґарантування безпеки в обширі Ґази і затоки Акаби. „Міжнародна поліція" мала б залишитись там так довго, поки в практиці не буде заґарантована свобода плавби по водах міжнародного значення. Цей зворот в американській заяві мав би означати за коментарями преси — оборону позиції Ізраїлю, що треба запевнити свободу плавби ізраїльських кораблів по затоці Акаба та свобідного користування водами Червоного моря і Суезького каналу, — хоч цього виразно у тій заяві не кажеться. Зате та заява підкреслює, що не слід допустити до повороту „незадовільних умовин, які довели до останніх ворожих дій", проте направити ці відносини можна буде аж після того, як Ізраїль відкличе свої війська з смуги Ґази і берегів затоки Акаби. — Американська делеґація в ОН сподівається, що така компромісова резолюція спаралізує азійсько-африканську резолюцію, щоб ОН перевели проти Ізраїлю господарські і політичні санкції за непослух щодо відкликання військ з Єгипту. Водночас ЗДА буцімто запевнили Ізраїль, що вони будуть енерґійно натискати на Об'єднаних Націях на мериторичне полагодження затяжного ізраїльсько-арабського конфлікту. Дебати над цією справою продовжуються і рішення буде прийняте щойно в майбутньому тижні. До того часу за кулісами мають дійти до згоди з Ізраїлем і арабськими державами щодо одної резолюції.

Тунісія посередничатиме у французько-альжирських переговорах

Альжир. — Призначення новим французьким амбасадором в Тунісії ліберально-соціялістичного діяча Жоржа Гарза зробило дуже добре враження серед туніських кол, які буцімто вважають, що настала можливість відновити посередницькі спроби в справі замирення в Альжирі. У цій справі колишній французький генеральний резидент в Тунісії Люї Перільє розмовляв із прем'єром Габібом Бурґуїбою. Остання посередницька акція розбилася, коли французи підступом скерували літак, що віз лідерів альжирського підпільного руху, запрошених до марокканського султана, на французьке летовище і там всіх їх арештували та відправили до Франції. Теперішні спроби замирення мали б базуватись на минулотижневій заяві прем'єра Молле у французькому парляменті про головні напрямні французької політики в Альжирі: проголосити перемир'я в тамошній війні, перевести вибори із зрівнянням тубільців у виборчих правах з европейськими колоністами, та повести переговори про поширення автономії з новообраними леґітимними репрезентантами Альжиру. Невідомо тільки, чи альжирські націоналісти взагалі захочуть відступити від свого основного жадання — повної незалежности для Альжиру, на що не хоче погодитися Франція.

Настав сумерк кар'єри Пужада і його партії

Париж. П'єр Пужад, лідер правої французької партії, яка проповідує неплачення податків та за єдину конструктивну точку своєї політичної програми має — скликання, за зразком великої французької революції Конституанти для розв'язання наболілих французьких устроєвих і господарських справ, потерпів болючу поразку, яка може стати початком кінця його політичної кар'єри і існування його „партії". Кандидуючи в одній виборчій окрузі Парижу в додаткових виборах до французького парляменту, він дістав в минулу неділю 27 січня ц. р. всього 6.4% голосів з-посеред відданих 311 тисяч голосів і опинився на четвертому місці з-поміж кандидатів. Переможцем вийшов Люсієн Тардіє із центро-правої консервативної партії „незалежних". Він обороняє політику теперішнього соціялістичного прем'єра Молле в справі Альжиру.

У СВІТІ

● **Гьялмар Шахт,** колишній фінансовий диктатор у Німеччині, що його вважали просто за „чудодія", коли він після першої світової війни, як директор німецького Райхсбанку, підніс Німеччину з повної фінансової руїни, святкував своє 80-річчя, як директор маленького банку в Дюссельдорфі на Рурщині. Його судили, але звільнили, на процесі воєнних злочинів у Нюрнберґу. Після того різні держави Сходу запрошували його на пост фінансового дорадника.

● **Джан Маршал,** 26-річний австралійський спортовець, один із міжнародних асів плавацького спорту, важко поранений в автомобільній катастрофі в останню суботу, коли їхав, щоб взяти участь в змаганнях за чемпіонат плавання в Австралії.

● **Австрійський уряд** протестує проти трактування південних тирольців, як „зіталізованих колишніх німців", і вимагає від Італії, щоб вона визнала їх як окрему етнічну групу і признала їм місцеву автономію. Австрійський уряд знову наталврував італійську політику, що не дотримала Паризького договору з 1946 року про залишення Південного Тиролю під Італією під умовою автономії для тієї частини краю.

● **На Мадярщині** уряд Яноша Кадара натаврував письменників і журналістів назвою „реакціонера" і „контрреволюціонери". Заарештовано вже коло 20 найчільніших мадярських письменників і журналістів. Репресії проти інтелектуального мадярського світу тривають.

● **Англійський** новопризначений міністер пошт Ернест Марплс встав минулої суботи досвіта і впродовж кількох годин розносив від дверей до дверей пошту, як звичайний листоноша. Він заявив, що хоче пізнати всі обов'язки свого ресорту „від стіп до голови".

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street. Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918
За кожну зміну адреси платиться 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПРОБНИЙ КАМІНЬ АМЕРИКАНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ

Дві події наприкінці минулого тижня, ніби одна від одної відокремлені ,проте у тісному змістовому зв'язку, звернули увагу на те, в якій складній і трудній ситуації опинилась тепер американська закордонна політика. Сенатор Дж. Вільям Фулбрайт ,демократ з Аркенсо, виступив на об'єднаних сенатських Комісіях військових і закордонних справ з пропозицією, щоб державний департамент усправедливив свою політику на Середньому Сході окремим письмовим документом, щось уроді „білої книги", де були б зібрані всі актуальні фактичні дані. Водночас на терені Об'єднаних Націй „у сліпому куті" — за словами „НИТаймсу" — опинилась справа відкликання Ізраїльських військ із решти займаної ними території Синайського півострова, яку вони окупували під час останнього збройного наїзду. Західня преса всіх напрямків ,партій і течій одностайно погоджується, що розв'язання гордієвого вузла, що зав'язався в обширі колишньої Палестини й суміжних країн, залежить в першу чергу від З'єдинених Держав. Саме тепер, мовляв, американська політика стала перед поважним іспитом. На цьому іспиті вона може або виявити рішучість і ясність, рішально допомогти у заведенні ладу на Середньому Сході і піднести до небувалих висот престиж і повагу американської ,великодержави ,або продовжувати ту хиткість, неясність і нерішучість, які саме й привели до просякання совєтських впливів на Середній Схід, до створення з Єгипту і Сирії арсеналу совєтської зброї та до перетворення всього того обширу в одну велику бочку пороху.

„Доктрина Айзенгавера", яка стала безпосередньою причиною до згаданої вгорі атаки сенатора Фулбрайта на державного секретаря Доллеса, вказувала б на те, що американська політика зриває з ролею більш-менш апатичного й безвольного глядача і переставляється на рейки активної чинности ,що хоче орудувати і грішми і — коли треба буде, то й зброєю. Але доктрина — доктриною, а невідомо, як вона виглядатиме у практиці. Та й на папері вона, навіть при згадуванні про можливість вжиття зброї для спротиву комуністичній агресії, обмежує ту можливість різними передумовами. Ця загальна доктрина нічого не говорить про те, як практично вийти з тієї конкретної ситуації, що склалась на єгипетсько-ізраїльському фронті.

З'єдинені Держави мали успіх, коли йшло про натиск на Францію і Англію, але вони зазнали повної невдачі, коли йшло про політику Москви у відношенні до Мадярщини. І З'єдинені Держави не можуть, на жаль, похвалитися ні одним успіхом ,коли йде про політику Єгипту. Навпаки, відколи Америка допомогла Єгиптові в заходах спонукати Англію віддати обшир Суезького каналу під суверенне володіння Єгипту ,вона зазнає там постійних невдач: закріплення диктаторського режиму над Нілом ,кампанія Нассера проти держав Багдадського пакту, націоналізація Компанії Суезького каналу, спроваджування зброї від большевиків, ведена вже в останніх двох тижнях демагогічна кампанія безпосередньо проти Америки в зв'язку з „доктриною Айзенгавера", як ніби „доказом американського імперіялістичного колоніялізму".

Тверда і рішуча політика З'єдинених Держав у відношенні до Єгипту викликає риск утрати тих симпатій, що їх Америка ніби здобула в арабському світі своїм становищем в англо-французькому наїзді ,а слаба й хитка — піде по лінії бажань Москви і відштовхне Захід. Вже у зв'язку з проголошенням „доктрини Айзенгавера" можна почути, що властиво Айзенгавер рахується тепер з можливістю повестись на Середньому Сході так, як повели себе були Англія і Франція, викликавши тоді тією своєю поведінкою обурення Америки. Адже ж по суті йшло тоді про усунення з Середнього Сходу совєтських впливів, знищення совєтського середньо-східнього арсеналу зброї, заступлення режиму Нассера демократичним режимом та доведення до тривкого арабсько-ізраїльського мирового договору. Внеможлививши Англії і Франції осягнути ті цілі зброєю, Америка має осягнути їх тепер — мирно. Як це зробити?! І чи це взагалі можна мирно осягнути, коли в Каїро і Дамаску більший голос в урядах мають совєтські дорадники, як американські дипломати?! Чи можна „мирно" зліквідувати ті совєтські впливи? Чи може Америка дозволити арабам зліквідувати Ізраїль, що при його силі можна зробити тільки за допомогою совєтських „добровільців"?! Чи може вона погодитись на перекреслення резолюцій ОН мовчазним залишенням ізраїльських військ в Газі і над Акабою? Чи теж треба привернути „статус кво анте", себто завернути колесо подій і дозволити на нову серію збройних „інцидентів" на ізраїльсько-єгипетському кордоні, що невідхильно викличуть нову війну?

Американська політика складе теперішній іспит, коли дасть на ці запити задовільну і в практиці доцільну відповідь. Це виявиться уже в найближчому часі.

ПРОБЛЕМА МОЛОКА, М'ЯСА, ХЛІБА...

Невеселий образ совєтської економіки ,представлений в постановах ЦК КПСС відносно промисловости (див. „Свобода" з 17 січня ц. р.), доповнюється похмурою характеристикою стану сільського господарства. Підсумовуючи вислідн 1956-го року, центральний комітет компартії, 17 січня видав Звернення до всіх сільських працівників і установ ,в якому закликає їх докласти якнайбільше зусиль, щоб бодай 1957-ий рік став роком „крутого піднесення" хронічно хворого сільського господарства .

Для тих, хто цікавиться совєтською економікою, не є таємницею, що надії, які покладали були большевики на колгоспи — себе не оправдали. Що більше — побудовані з величезними матеріяльними витратами ,на трупах найстатечнішої частини селянства, колгоспи з щораз більшою виразністю представляються в економіці комуністичної держави, як смертельний тягар, що тягне за собою в провалля всю московсько - большевицьку державну систему. В Москві це добре зрозуміли вже після останньої війни, і не дурно на розорюваних землях Казахстану творяться вже не колгоспи, а майже виключно радгоспи — державні фільварки, де селянина вже немає ,а є наймит-батрак, в усьому залежний від держави. Одним помахом пера перевернули б московські диктатори всі колгоспи на радгоспи ,якби не страх перед грандіозністю такого експерименту, що, в разі його невдачі ,загрожує повною руйнацією державної економіки. Тож хоч-не-хоч мусять Сталінові спадкоємці чвалати далі виснаженою колгоспною шкапою по вибоїстому шляху до комунізму.

Із згаданого вище Звернення ЦК КПСС підсовєтська людина, яка вміє читати комуністичну пресу, ясно уявляє собі трагізм положення українського селянина, змушуваного рік-у-рік запівдарма переливати з пустого в порожнє. Поминаючи пропагандивне лементування про колгоспників, „захоплених рішеннями 20-го з'їзду, про їхні „величезні успіхи" та „героїчну працю", підсовєтський читач відразу переводить очі на другу шпальту газети ,де читає: „Далеко не всі райони, області і республіки в 1956 році використали можливості для зросту сільсько - господарської продукції... Хіба можна вважати нормальним, що колгоспи цілого ряду областей одержали від корови на тисячу кілограмів молока менше, як в минулому році!?"

До речі ,проблема молока в 1956 році була в Совєтському Союзі одною з найпекучіших ,але преса, незадовго перед опублікуванням Звернення, почала вже була хвалитися, що цю проблему розв'язано.

А як з м'ясом, яким осьуже скоро 40 років обіцяють московські комуністи досхочу нагодувати населення? — „Надзвичайно повільно,— читаємо в Зверенні ЦК КПСС, — покищо вирішується у нас питання зросту продукції м'яса".. Що більше, як виходить з наведених у Зверненні даних, вже не окремі області, але цілі республіки (Литва, Латвія, Грузія) в минулому році не то не збільшили, а навіть зменшили обов'язкову здачу м'яса (контингент) державі...

Не краще й з основним продуктом харчування — хлібом. „В цілому по країні, — признається ЦК КПСС, — врожайність залишається невисокою... А в багатьох колгоспах і радгоспах РСФСР, Білорусі та Прибалтики протягом ряду років збирають врожаї збіжжя, що не перевищують навіть 3-4 центнерів з гектара".

З черги переходить Звернення до цукру, картоплі і городини. „Трудящі ряду міст і особливо сільських місцевостей, — читаємо в ньому, — цілком справедливо нарікають на недостачу цукру, бо хоч посівні площі під цукровими буряками зросли, одначе, врожайність їх залишається низькою..." І також, „не зважаючи на те, що минулого року значно покращала справа з вирощуванням картоплі та городини — цих цінних харчів продукується ще недостатньо..."

Чи не тотальний розвал соціялістичного господарства в усіх його галузях?

Московські диктатори — люди вперті, і погодитися з цим не хочуть. На всяку хворобу знаходять вони ліки, а тим часом періщать по ребрах колгоспну шкапу і їдуть далі до комунізму.

ЦК КПСС подає вичерпні поради, як „підносити до нових висот успіхи попереднього року". І так, обвинувачуючи в усіх своїх гріхах низових керівників ,які, мовляв, не вміють використовувати величезні можливості, ЦК повчає: „треба поставити діло так ,щоб кожний колгосп мав продуманий плян, в якому було б передбачено темп збільшення продукції", а „місцеві партійні органи повинні підвищити рівень керівництва". При цьому ЦК партії також мусить признатись, що „в багатьох колгоспах справи в 1956 році супроти попередніх років у великій мірі погіршали", бо „голови цих колгоспів... не хочуть виконувати доручену їм роботу". Але й на це є рада: „таких голів треба суворо карати, і також треба карати колгоспників, які під різними зачіпками ухиляються від праці". ЦК КПСС наказує відповідним органам „уважно розглядати в кожному колгоспі відношення колгоспників до праці і вживати конкретних заходів, а в необхідних випадках — гострих заходів впливу (!) до недбайливих членів колгоспу..."

У розв'язці проблеми хліба Москва всі надії покладає на цілинні•землі. „Добре було б, — читаємо в Зверненні, — уже в 1957 році, без збільшення (!) техніки, коштом кращого використовування тракторів та інших машин, зорати під зернові культури 4-5 мільйонів гектарів нових земель на Уралі, Сибіру, Поволжі та в Казахстані". Щодо м'яса, то ЦК партії рекомендує збільшити його продукцію коштом... птахівництва, хоч „треба прямо сказати, що з птахівництвом в колгоспах у нас справа також стоїть погано —\минулого року кількість птиці в окремих областях зменшилася аж на 20 відсотків.

Зрештою, є ще кукурудза, яка — констатує ЦК КПСС — хоч і не зовсім оправдала себе в північних і східних частинах СССР ,але цілковито оправдує себе на Україні. І тому партія наказує в цій республіці чимраз більше поширювати посіви кукурудзи. А як буде подостатку кукурудзи, то буде, мовляв, і молоко, і м'ясо.

1957 рік — рік, в якому криза совєтського сільського господарства має досягнути своєї кульмінаційної точки. Чи не відважаться московські диктатори уже в цьому році, „підносячи на нові висоти соціялістичне сільське господарство", урядовим наказом перетворювати колгоспи — на радгоспи. Марксівське оправдання для цього вони, напевно, знайдуть.

В. С-ко

Зенон Стефанів

ЗБРОЙНІ СИЛИ СОВЄТСЬКОЇ ІМПЕРІЇ

Нав'язуючи до моїх попередніх статтей про військовий потенціял ЗДА і НАТО („Свобода" чч. 230 і 250/56) — в цьому короткому огляді постараюся представити стан збросння та готування до війни Совєтського Союзу і його сателітів.

На підставі недавно опублікованого комунікату Головної Кватири Союзних Військ в Европі (SHAPE) та окремих заяв західніх військових експертів, можемо відносно цього встановити загальне ситуаційне зведення.

Совєтський Союз, вкупі із т. зв. сателітами, що входять до Варшавського пакту, держить в сучасну пору понад 6,000,000 людей під зброєю. З того припадає на суходільні війська 4,500,000, в тому числі 3,000,000 совєтських.

Щоправда, число 175 совєтських дивізій активної служби від 1947 року не змінилося, одначе переведено в них основні організаційні зміни. Кількість панцерних дивізій дійшла тепер до 65; 80 стрілецьких дивізій вповні вже змоторизовані ,а до решти включено органічно танки та важку польову і ракетну артилерію.

В самій тільки Східній Німеччині стоять тепер в гарнізонах 22 панцерні і мотопіхотні совєтські дивізії, що кожної хвилини готові до наїзду на Західню Европу. Крім цього, в сателітних країнах, як також і в західніх регіонах Совєтського Союзу стаціонує 60-70 дивізій. В малій Угорщині, після кривавої пацифікації, знаходиться тепер 35 совєтських дивізій, тобто одна п'ята частина активного стану дивізій. Ця обставина вказує на те, що совєтське головне командування рахувалося з можливістю збройної інтервенції Заходу в Угорщині. Треба відмітити теж велику концентрацію військ на кордонах Польщі: в районі Львова — 5 дивізій, Берестя — 6 та Городна — 3.

На випадок збройного конфлікту, при випробуваній уже мобілізаційній системі, совєтська армія на протязі 30 днів може бути поповнена новими 300-400 резервовими дивізіями.

Стан совєтського летунства покривається числом 20 тисяч літаків, в тому приблизно четвертина середніх бомбардувальників типу ТУ-4.,

Також особливу увагу прикладають совєтські керівні чинники до розбудови бойової та підводної фльоти. Воєнно - морська фльота має в своєму розпорядженні тепер понад 400 підводних човнів, з того половина середнього і далекого плавання.

Уздовж західніх кордонів країн східнього бльоку споруджено в останньому часі цілий комплекс летунських баз і майданів та дозірних станиць повітрооборони.

Велика совєтська активність виявляється спеціяльно в ділянці поширення і розвитку дієздатности атомової, хемічної, біологічної та керовано-ракетної зброї.

Воєнна продукція зорганізована в такому засязі, що вистачає не тільки на біжучі потреби воєнного опорядження цілого східнього бльоку, але вже є готове ціле лаштування для нових 300 дивізій.

Кількість активних сателітських дивізій становить тепер коло 90 ,стан летунства приблизно 2,500 літаків, тактичного пристосування. Поодинокі фльоти сателітних держав більшого значення не мають, але будуть використані як допоміжний засіб для совєтської фльоти. Всі т .зв. народні армії мають совєтську організацію, при всіх командних станицях ,починаючи від полку ,знаходяться совєтські офіцери та інструктори.

Найбільш довіреними арміями східнього бльоку під оглядом військовим і політичним, в совєтському розумінні, уважаються армії Болгарії, Чехословаччини та Альбанії.

Найбільша кількісно польська армія переходить тепер незвичайно цікавий етап емансипації від совєтської контролі при новому режимі Гомулки. Разом із марш. Рокоссовським звільнено з армії 120 найголовніших совєтських дорадників, в тому числі 32 генералів. Цілий ряд визначних військових ,становищ, зокрема командири корпусів Варшава, Познань і Бресляв ,обсаджено вже старшинами з-перед 1945 року, що брали участь у війні по стороні західніх альянтів та були з війська звільнені і репресовані.

Не зважаючи на події, що заіснували в недавньому часі у двох країнах Варшавського пакту в формі націоналкомунізму в Польщі та збройного повстання в Угорщині, — червона армія стоїть твердою ногою на передпіллі між Бугом і Ельбою і далі закріплює московський імперіялізм своїми панцерними загонами.

Совєтські „самосуди"

Гостра недостача мешканевих приміщень і занадто повільні темпи будування нових викликають в Москві чимраз більше занепокоєння. Совєтський уряд, розбудовуючи важкий промисл, неспроможний задовольнити мешканнями робітників та службовців нових промислових підприємств і своєчасно ремонтувати старі мешкання, які з часом руйнуються. Як повідомляє „Радянська Україна", недавно винайдено новий „соціялістичний" спосіб будови мешканевих будинків, який звільняє державний апарат від обов'язку дбати за будову помешкань для робітників. Спосіб цей дуже простий: держава видає робітникам лише матеріяли, а вони самі споруджують будинки, в яких потім будуть мешкати, але не як у своїх власних ,а як в державних будинках. Одну зміну робітники, що потребують мешкань ,працюють на фабриці, а другу зміну, вже безплатно, — на будові мешканевого будинку. В Харкові та в інших промислових містах України в такий спосіб будується цілі бльоки будинків на 12-18 мешкань кожний. Самі робітники з гіркою іронією називають своїх товаришів, зайнятих на будові таких мешканевих будинків — „самобудами".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО САМОЛЮБСТВО

До числа самолюбців зачислюємо передусім всіх тих, в кого найбільше проявляється характеристична риса егоїзму-самолюбства. Звичайно, ця прикмета характеру є притаманна не лише окремим одиницям, але дуже часто і великій масі даного суспільства чи нації. З тою тільки різницею, що самолюбство не в усіх однаково проявляється. В одних — можемо його бачити явно в усій наготі, в інших — воно обмежене, або приховане в різних замаскованих формах.

Самолюби — це типи людей, які в основу свого життя кладуть власне „я", внаслідок чого вони позбавлені справжньої чести, совісти і людської гідности взагалі. Самолюби втікають від громадсько-суспільного життя, а якщо й беруть в ньому участь, то хіба тільки заради власної користи та наживи. Насправді їх не цікавлять світові проблеми ні в науковому, ні в політичному житті, бо ввесь зміст свого життя вони вкладають у задоволення власного шлунку. Вони далекі від усяких ідей гуманізму та боротьби за рівноправність і щастя людини, бо всю суть їхнього життя виповнює безідейна самозакоханість.

Зокрема в минулому егоїзм розвивався і буйно діяв серед панівної кляси поміщиків та шляхти. З їх середовища випливало поняття і переконання, що тільки вища кляса суспільства є гідна людської уваги та заслуговує на провідне місце. В практиці це значить: для панівних — воля і влада, а для поневолених — праця і послух.

І такий клясовий егоїзм і клясове розуміння моралі проповідувалося протягом довгих віків на всіх просторах земної кулі. Егоїзм панівної кляси зумів перетворити цілі маси людства в рабство, потоптавши навіветь найвищі закони, що їх створив найбільший законодавець — Творець всесвіту. Так було в минулому, але не повинно так бути в теперішньому житті. Хоч поневолювачі нової ери і нової доби самі є формою християнами і визнають науку Христа, однак, вони не можуть позбутися своїх егоїстичних зазіхань — жити з визиску та експлуатації поневолених мас.

На політичному форумі егоїзм ще грізніший, він проявляється в той спосіб, що робить всякі політичні махінації та крутійства у відношенні до інших народів. Зокрема тепер, в розпалі міжнародніх конфліктів можемо наглядно бачити, як сильно діє егоїзм у формі грубої агресії світових імперіялістів: Росії, Англії та Франції. Тож і не диво, що справа поневолених народів, а в тому числі й України, ще й досі не може знайти належного розуміння та підтримки серед державних народів в Об'єднаних Націях. Звичайно, на словах багато говориться про „вибрики" різношерстих агресорів, які хочуть насильно накинути своє ярмо слабшим, щоб позбавити їх людських прав та волі. Зате в практиці не робиться конкретно нічого. Хіба тільки те, що безконечно довго дебатується над тим, як зберегти для світу мир. (хоч би навіть коштом поневолених народів).

На нашу думку ,тільки в світі реальної дійсности та правовій поставі думок і правильній оцінці міжнародніх проблем ,світ може осягнути справжній мир.

Тільки при ясній і конкретній поставі розуміння необхідности самовизначення народів — постане між народами світу порозуміння на базі християнських засад етики і моралі: „не роби ближньому своєму того, що тобі немиле". Щойно тоді народи світу перестануть ворогувати між собою, перестануть вносити деструктивні ідеї та технічні творива у формі атомових бомб для самознищення.

Одначе, самі красномовні балачки політиків, щоб скоротити самообвинувачення чи уявне роззброєння — не принесли й не принесуть ніякої розв'язки світових проблем. Про це вже всім ясно і зрозуміло, про це добре знають поневолені народи, а зокрема про це добре знають природньо розумні українські дядьки-селяни. Зате цих істин ще й досі не можуть зрозуміти політики Заходу. А це тільки тому, що світ ще не усвідомив собі як слід необхідної потреби духової сили та єдности, щоб протиставитись тій огидній бестії та деспотизмові, жахові і теророві, що ними комунізм збирається почастувати західні народи в ім'я поширення російської імперії.

Внаслідок наївної зарозумілости своїх переконань в коекзистенцію, Захід не може усвідомити собі, тої страшної загрози, що являє собою комунізм, вбравшися в форму російського імперіялізму. Впарі з цим, Захід не може чи не хоче усвідомити собі необхідної потреби мати духову і фізичну силу поневолених народів як майбутніх союзників. А це дало б Заходові велетенську потужну силу, яка провадила б його в етичному дусі, в дусі гуманізму і цивілізації до світлої перемоги, правди над брехнею.

Якщо народи світу дійсно відчують себе цивілізованими — в повному розумінні цього слова — і будуть керуватись засадами християнської етики і моралі, а не імперіяльно-колонізаційними категоріями, то лише тоді бачитимемо перед собою цивілізоване людство гідне людської уваги та назви. Тільки з такими політичними концепціями Захід може мобілізувати духові й фізичні сили поневолених народів для великої місії — стояти на сторожі людських прав та волі. Ось це ті головні підстави та умовини, на яких базується світовий мир. Як довго в практиці ще немає цього розуміння між народами світу, так довго людство відчуватиме загрозу демона — війни, за що постійно платить не лише мільярди долярів, але й віддає в його ненажерливу пащу мільйони найкращих синів і дочок свого народу.

Всупереч червоним імперіялістам і агресорам, волелюбне людство високо цінить вартість миру. Зате ще так мало вміє цінити і шанувати свободу людини як в індивідуальному, так і в суспільному житті.

Мир! О, як чудово звучить це слово! Його може не цінити лише той, хто не бачив страхіття і жаху останньої війни. Мир кидає навкруги себе ясне бриніння милозвучних тонів життя і радости, які випливають з глибин наболілих душ і втомлених сердець волелюбного людства. Але мир тільки тоді знайде своє втілення серед людства, коли народи світу будуть іти в своїм творчім змаганні дорогою правди і чести. Коли вся енергія людського духа і м'язів буде використовувана на добро і щастя всього людства. І врешті ,коли кожна людина і кожна нація втішатиметься щастям свободи і волі.

В. Петрів
Рачестер

Фотій Мелешко

САМОСУД

(Уривок з п'ятої частини „Трьох поколінь")

(3)

При цьому думали, що може бути такою „упеченкою" хоч би й Тодоська Степанчиха. Траплялась же оце добра нагода допекти до живого ненависній кумі Кабанниці.

— Та воно б не шкодило, коли б від гладкої куми забрати хоч на пару років сліпого Гната. Нехай би вона спробувала, як то господарювати без чоловіка.

Так казала тоді Степаненчиха, і на тому вся її невмируща ненависть до Таранихи й кінчалась.

І коли вже слідство в справі самосуду підходило до кінця, коли вже чимало болотянців відправлено було до становоі буцигарні, щоб потім передати їх у розпорядження повітового справника, — тоді саме з Оксаниної печі потягло аж на вулицю такими пахощами, як то буває перед Різдвом чи Великоднем.

Ось цього слідчого часу в Болотяному показалась урядникова бричка, яку тягла за собою баска заводська кобила. Цим разом вона якось особливо басувала, бо везла в бричці не абикого, а самого станового пристава! Коло нього з одного боку сидів урядник, а з другого — писар, Михайло Іванович. За поганяйла на передку височів болотянський стріжник. На цих високодостойних подорожників люди крадькома позирали із своїх дворів чи із хат крізь вікна.

— По кого ж це вони ще їдуть? — запитували одні одних.

І ось раптом з одного копита зупинилась кобила коло воріт Гната Тарана. І вперше за довгі-довгі роки існування цього двору достойних гостей не зустріли злі собаки — їх недавно злодії потруїли. Сам Гнат Таран відчинив ворота на дві половини, і бричка в'їхала у двір. Ворота зачинились, і далі, як казав покійний добрий господар: „Що діється в моїм дворі й гаманці — чуже око не мусить бачити"...

— Приїхало, н а ч а льство приїхало. Тарана забирати! — зашептали цікаві.

— Так йому й треба! Нехай не підіймає руки на невинних людей...

— Та почекайте! Воно ще не відомо, чим це скінчиться. Хіба не бачили, що й Таранишин кум приїхав з ними.

— А й справді!

Тих же цікавих, які бажали побачити, чим воно все скінчиться, дедалі збільшувалось. На вулиці вони, звичайно, не вештались — небезпечно, а збирались на віддалі по дворах, у затишках під хатами. І, правди ніде діти, найбільше із тих, що дивились на Таранів двір, було таких, яким дуже хотілось побачити, як Гната Тарана поведуть, чи повезуть із закованими руками.

— Щось довго не показуються.

— Мабуть, обшук роблять.

— Краденого шукають...

— Ха-ха-ха!.. — засміялись декотрі.

— Краденого — не краденого, а певно шукають того бича, яким він злодіїв...

Саме ж слово „злодій" вимовляли тепер якось обережненько, щоб чого доброго не накликати на свою голову гніву начальства.

Так минула година, дві, три, а Таранові ворота стояли наглухо закриті. Господаря не виводили. Тільки крізь щілини в тині діти підгледіли, що служниця, або й сама Тараниха все щось носила з льоху (злодії не встигли туди влізти).

— Злодії!.. — вигукнув у хаті мабуть сам пристав так гучно, що діти аж попідскакували від тину. — На те вони й злодії, щоб їх убивати!.. Треба тільки те так робити, щоб ми, начальники, про те ні сном, ні духом не відали. Значить, щоб і злодіїв не стало і ніяких доказів на лице... Це б тільки облегшувало нашу тяжку службу цареві і отечеству...

А потім, замість очікуваного добрими людьми плачу Оксани, почувся її спів, що заплітався між хрипливими голосами начальників.

— Ну, та й дурні ж ми! — вигукнув котрийсь. — Вони собі п'ють, жеруть, гуляють, а ми надворі мерзнемо та чекаємо, що воно з цього вилізе!..

— А й справді — та то ж можна було з пахощів догадатись, що Кабаниця готується частувати начальство.

— Та що й казати — хіба ж хтось у селі зугарний так погостити начальників, як Оксана? Та коли б її Гнат геть усіх злодіїв у селі вистовк, то й тоді його жіночка врятувала б його!

— Все це від Бога, — докинула своє мудре слово одна жінка. — Бог бугаячим рогом вийняв із його чола око, а потім змилосердився і вкинув у Таранівську хату пройдисвітку Оксану Штельмахівну ,що варта не одного, а восьми добрих очей...

Добрі люди Бог знає чого зідхали і розходились, бо вже вечоріло.

— Нічого путящого тут не побачиш. Даремно тільки ноги поморозили. Треба йти поратись, — сказав Микита Зосименко.

І ось таки розчинились Таранові ворота. Урядникова кобила ще більше гарцювала, видно донікуди нажерлася вівса. На бричці похитувався дуже розпалений Оксаниними запіканками та наливками становий пристав.

— Ну, знаєте, Михайле Івановичу, таких закусок та напитків, як у вас, не доводилося мені куштувати навіть у поміщицьких домах! А ковбаса, ковбаса!..

Гнат вийшов за високими гостями без шапки. Оксана з вікна помахувала хусткою, а пристав посилав їй рукою щось таке, наче повітряні поцілунки...

І надовго після того самосуду, а по ньому царського суду запанували у Болотяному такі спокій і тиша, як справді у собачому вусі... Люди навіть дверей не замикали, бо всі були певні, що крадіжкам таки настав кінець. Хоч у кінцевому висліді вийшли переможцями биті, але недобиті злодії. Царське начальство, як невинно потерпілих, їх не зачіпало. Деякі з них, вичухавшись після самосуду, навіть кирпи гнули, наче якісь герої.

— Ми не з тих, — мовляв — що нас так легко можна повбивати!..

В СПРАВІ МОВИ ГАЗЕТИ „СВОБОДА"

Газету „Свобода" читаю в „Укр. Домі". Колись читав її у чеській Празі. „Свобода" дуже збідніла. Мова газети препогана, отака, як галичмани у Празі говорять. Що ся стало?

С. Карачевський

Від Редакції: Листа друкуємо без ніяких мовних і правописних змін.

І ЦІ ПОЛЯ...

І ці поля мені тепер чужі,
І ти чужа, і притулку немає...
Куди ж іти? Скажи мені, скажи!
І ти не знаєш, і ніхто не знає.

Як і торік, полинули чайки
І проспівали сурми журавлині,
І сонце те ж, і ті ж горять зірки,
Одна лиш мертва мрія
не прилине.

Холодне небо. Вечір сталевий,
В недвижнім смутку
золотяться зорі.
Зійти б, зійти на дальній шпиль
гірський
І руки простягти в німі простори!

МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ

ПЕРСПЕКТИВИ КАНАДИ

У 1980 р. Канада матиме 26,650,000 мешканців, які житимуть переважно в міських центрах і працюватимуть менше годин за далеко вищу платню, як тепер. Щорічна продукція товарів й обслуг потроїться до 76,000,000,000 дол.; хліборобська продукція буде менше важлива, як тепер, а фабричне виробництво і промисловість, зв'язані з природними багатствами, значно причиняться до зросту добробуту в Канаді.

Ось до таких широких заключень прийшла Королівська Комісія Канадійських Економічних Перспектив, під проводом Волтера Гордона, про що недавно повідомлено громадянство вступним звітом. Звіт цей був першим вислідом 1-місячних студій, що їх проводила комісія на просторі цілої Канади, здійснюючи єдині того роду досліди всіх ділянок життя цієї країни.

Заповідаючи зріст населення на 70% у чергових 23-ох роках, Комісія приймала до уваги, що пересічно тут поселюватиметься щороку 75,000 імігрантів. Комісія заповіла зменшення тижня праці у 1980 р. з теперішніх 41.3 годин на 34.3 години у підприємствах і з 55.3 до 43.75 годин у хліборобстві. Комісія заявила, що коли її передбачування щодо потросння загальної красвої продукції виправдаються, тоді „пересічний канадієць у 1980 р., після заплачення прибуткового податку, матиме на дві третини більше прибутку для свого власного вжитку, ніж він мав у 1955 р."

По всякій правдоподібності урбанізація Канади буде продовжуватися в такому відношенні: у 1951 р. 62% населення жило в центрах з числом мешканців понад 1,000; около 1980 р. кількість міських мешканців зросте до 80%.

Комісія базувала свої передбачування на трьох загальних припущеннях, а саме: ще перед 1980 р. не буде ґльобальної атомової війни; що не буде економічної кризи, такої як у 1930-их рр.; що не буде основних змін в економічній політиці уряду.

(„Канадійська Сцена")

Люрд приготовляється відсвяткувати своє сторіччя

Чудотворна місцевість Люрд приготовляється якнайвеличавіше відсвяткувати сторіччя появи Пречистої, що припадає на 1958 рік. Приготування йдуть у трьох напрямах: літературним — публікація монументальних праць про Люрд, медичнім — це більша розбудова медичного центру, і міжнародної лікарської комісії, та архітектурнім — побудова величавої церкви під землею.

Обраховано, що пересічно сто разів до року буває в Люрді денно 20—30,000 прочан. Тим часом теперішні церкви можуть помістити тільки 5,000 людей. Очевидно, є там велична площа, але дуже часто дощ перешкоджує відправляти на ній польові Богослуження.

Архітекти не хотіли змінити прекрасного виду, який має Люрд, і який відомий з фотографій та фільмів у цілому світі. Тому й вирішено побудувати в землі, під просторою есплянадою церкву — гігант, що буде двічі більшою від паризького славного Нотр Дам і майже дорівнюватиме найбільшій церкві світу — св. Петра в Римі. Церква займатиме 14,000 кв. метрів площі і буде находитися під руслом ріки Гав. Це застановило інженерів розв'язати масу проблем.

Підземна святиня буде чудом техніки. Вона матиме форму еліпси, що її повздовжна вісь буде довга на 200 метрів. При будові прийдеться вивезти 70,000 кубічних метрів землі. Кошти будови сягатимуть одного мільярда франків.

Ця гігантна підземна будівля, як передбачають, буде закінчена перед 1 квітня 1958 р., тобто перед історичною річницею появи Пречистої Діви Бернадетті.

„НИТаймс" про перший виступ Ш. Баранської - Ордассі

Ню Йорк. — У вівторок 22 січня ц. р. пані Шарльота Баранська - Ордассі, дружина відомого українського співака Володимира Баранського, виступила вперше на сцені Метрополітен Опери в Ню Йорку, в партії Ґерґільди в опері Ваґнера „Валькірії". „Ню Йорк Таймс", в обширній рецензії на ту виставу свого музичного критика Говарда Тавмана приніс таку згадку про виступ нашої артистки:

„Були там дві деб'ютантки між Валькіріями: Глорія Лінд і Шарльотта Ордасі, — але з оцінкою їх треба почекати, поки вони дістануть ролі, які дадуть їм нагоду цілком проявити себе. Проте треба сказати, що вони допомогли до створення винятковото гурту Валькирій. Всі вісім співачок, що їх Метрополітен зібрала для тих партій, належали до тієї якости, що їх рідко стрічається в будь-якому театрі, навіть у Байройті".

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Новій Зеляндії

ЯЛИНКА І КОЛЯДА В ВІЛЛІНҐТОНІ

Не дивлячись на те, що українців в далекій Н. Зеляндії дуже мала кількість, всього лише пару сотень, які розсіяні по різних закутинах цієї країни, все ж таки громадське життя чимраз більше розростає.

Український Клюб, що об'єднує українців Веллінґтону й околиць, разом з Церковно-Параф. Радою (яку очолює тепер п. Е. Стецюренко), влаштував Різдвяну Ялинку для українських дітей (5 січня ц. р.), що побачили світ Божий на далекій чужині посеред чужих обставин. Імпреза пройшла дуже вдало. Наші наймолодші, в національних строях, барвистим віночком кружляли навколо традиційної ялинки в супроводі співу українських колядок. А скільки було радости, коли з'явився Св. Миколай та роздавав подарунки?

Така скромна урочистість була духовою насолодою рівнож і для присутніх тут батьків.

Голова Клюбу В. Федоренко, дякуючи всім присутнім, що відгукнулись на заклик клюбу і взяли участь в улаштуванні ялинки, пригадав про живучість наших різдвяних традицій, та закликав до обов'язку батьків виховувати дітей згідно за нашими національними традиціями.

6-го січня ц. р. клюб організував коляду, в якій взяла участь наша патріотична побожна молодь: пп. Д. Ковалишин, С. Шеменяк, М. Маланчак, В. Бузовський та пані Д. Ковалишин (як скарбник).

Не зважаючи на те, що громада розкинена по різних закутках — колядники побували біля кожної української хати, чим причинились до піднесення різдвяного настрою.

Дохід з коляди в сумі 13 ф. 14 ш. 6 п., призначено: 1) На будову храму УАПЦ в Парижі — 9 ф. 14 ш. 6 п. 2) На видання творів М. Зерова — 4 ф. новоз.

Хоч це є і скромний дар, але він послужить незаперечним доказом нашої солідарности і ушанування наших національних святинь і що ми цінимо наших письменників.

Український Клюб подбав також і про те, що в день Різдва Христового, радіовисильня в Веллінґтоні передавала українські колядки з плит.

Панна І. Ярмолич вклала багато труду до організації Ялинки. Пані К. Койнаш улаштувала радіопередачу українських колядок, а п. Д. Ковалишин організував хор колядників.

Управа Клюбу.

Ніксон купив собі дім, але просить Конґрес збудувати резиденцію для майбутніх віце-президентів

Вашингтон. — Віце-президент Ричард М. Ніксон купив собі мурований дім в Вашингтоні, який має 21 кімнату і який коштував його 75,000 долярів. В повідомленні про цю купівлю віце-президент заявив, що не хоче, щоб Конґрес будував йому резиденцію, але Конґрес повинен це зробити для майбутніх віце-президентів. Ніксон вислав окремого листа до республіканського конґресмена Стайвесанта Вейнрайта, який вніс законопроєкт про те, щоб уряд збудував окрему резиденцію для віце-президентів. Про те саме згадував і Президент в своєму бюджетовому зверненні з 16-го січня ц. р. Ніксон написав в тому листі, щоб законопроєкт конґресмена Вейнрайта змінити в тому напрямку, щоб дім для віце-президентів плянували будувати так, щоб він був готовий аж на початку 1961-го року, коли почне урядувати новообраний віце-президент. Віце-президент заплатив готівкою 41,000 дол. а решту буде сплачувати ратами.

В Польщі викрали дитину католицького політика сталініста

Варшава. — 16-річний син відомого польського політика Болеслава Пясецького вертався зі школи і на вулиці коло нього зупинилося авто та особи, які в ньому їхали, запросили хлопця до середини, кажучи йому, що вони з поліції. Пізніше батько хлопця дістав листа, в якому домагаються викупу в сумі 4,000 долярів і 100,000 злотих (за офіційним курсом 25,000 злотих). Пясецький є провідником лівої католицької організації „Pax", яка співпрацювала з комуністами під час найгіршого терору за часів Сталіна. Тепер цю організацію критикують і католики і комуністи за те, що вона вислуговувалася Москві.

Теорія зглядности потверджується

Професор Каліфорнійського університету Френк С. Кровфорд написав статтю до журналу „Природа", в якій потверджує Айнштайнів здогад про так званий „годинниковий парадокс", який мав бути доказом на теорію релятивности того математика. Айнштайн твердив, що якби один із близнюків відлетів на машині в стратосферу і там перебув довший час, то після повороту на землю, він був би молодший від свого брата близнюка, а його годинник зробив би за той час менше число оборотів в порівнянні з годинником на землі. Деякі релятивісти вираховували, що якби він був у повітряних просторах 17 років, то його годинник виказував би тільки 14 років і 6 місяців. Професор Кровфорд твердить, що Айнштайн мав слушність, бо розклад людського тіла може бути припізнений або „заморожений" через прискорення.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ І „СВОБОДА" — ЦЕ ТВЕРДИНІ УКРАЇНЦІВ У ВІЛЬНОМУ СВІТІ, ЯКІ МАЮТЬ ЗА СОБОЮ 60-ЛІТНЮ ІСТОРІЮ ПРОВІДНИЦТВА В ПОЛІТИЧНИХ, КУЛЬТУРНИХ ТА СОЦІЯЛЬНИХ ЗМАГАННЯХ НАШОЇ ІМІҐРАЦІЇ В АМЕРИЦІ.

Господарські Вісті

АНГЛІЙСЬКИЙ ЕКСПОРТ В 1956 РОЦІ ЗБІЛЬШИВСЯ НА 9 ВІДСОТКІВ

Торговельна Рада в Лондоні повідомляє, що експорт Великої Британії в 1956 році збільшився на 9 відсотків в порівнянні з 1955 роком. На основі тимчасових чисел експорт в 1956 році становив 3,173,000,000 фунтів (8,884,400,000 долярів), а імпорт виносив в минулому році 3,890,000,000 фунтів (10,892,000,000 долярів). Уряд покриває різницю між експортом і імпортом з прибутків з туристики, торговельної фльоти, забезпечень та з інших фінансових впливів.

УРЯД СТАРАЄТЬСЯ ПРИПИНИТИ ЗРІСТ ЦІН НА ЦУКОР

Департамент рільництва повідомляє, що видав ряд зарядженъ, щоб припинити зріст цін на цукор на домашньому ринку. Між цими зарядженнями є й такі: 1. Збільшено скількість цукру, який мають продати вдома з 8,800,000 тон до 9,000,000. 2. Збільшено число акрів під управу цукру з 932,000 до 950,000. 3. Вислано просьбу до Адміністрації Міжнародної Співпраці, щоб допомога закордонним країнам не могла мати впливу на збільшення цін на цукор. 4. На випадок потреби треба буде припинити експорт цукру закордон.

АМЕРИКАНСЬКІ ТУРИСТИ ВИДАЮТЬ РІЧНО ПОНАД ПІВТОРА БІЛЬЙОНА ДОЛЯРІВ

Чужі країни найбільше люблять такий американський „експорт" як туристи. Туристи із ЗДА видали в чужих країнах в 1955 році більше як 1,500,000,000 долярів, а в 1956 ця сума була ще більша. Американський готелевий промисл дбає про те, щоб в важливіших закордонних містах будувати готелі з американським комфортом, щоб туристи із ЗДА мали такі самі вигоди, які мають вдома. Тому великі готелеві концерни побудували свої готелі в таких містах як Сан Хуан, Істанбул, Бейрут, Ню Делгі, Карачі, Лондон, Мехіко Сіті і Атени. Американські готелі є в Чіле, Уруґваї, Бразилії, Венесуелі, Колумбії, Сан Салвадорі, на Кубі.

СВІТОВА ПРОДУКЦІЯ ЗБІЛЬШИЛАСЯ НА 6 ВІДСОТКІВ

На основі статистики, зібраної Об'єднаними Націями, світова продукція в перших дев'ятьох місяцях 1956 року збільшилася на 6 відсотків в порівнянні з тим самим часом в 1955 році. В цій статистиці не узглядено комуністичного Китаю, СССР та комуністичних сателітів. Гадають, що зріст продукції в країнах вільного світу буде дещо менший в четвертій чверті 1956 році внаслідок закриття Суецького каналу.

СІЧНЕВА ПРОДУКЦІЯ АВТ МАЄ ПЕРЕВИЩИТИ ГРУДНЕВУ ПРОДУКЦІЮ

Автомобільний звіт Ворда передбачає, що продукція авт в січні цього року перевищить продукцію з грудня минулого року принаймні на 8 відсотків. В січні мають випродукувати 647,000 авт, а в грудні 1956 їх випродукували тільки 597,083. В тижні, який закінчився 12-го січня випродукували 146,527 особових возів і 19,574 тягарові авта. В Канаді в тому самому тижні випродукували 9,820 особових і 1,297 тягарових авт.

ЛІКВІДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В БЕН-МЕТІРІ (ТУНІСІЯ)

В зв'язку з виїздом українців з Бен-Метіру (Тунісія) дня 5-го серпня 1956 р., відбулися ліквідаційні Загальні Збори Української Громади в Бен-Метірі, на яких постановлено зліквідувати Громаду з днем 10 серпня 1956 р., і доручити ліквідацію Громаінжен. Татарчукові П.

Все майно, згідно з постановою зборів, розподілено в слідуючий спосіб:

1. Архів Громади за рр. 1954—56 — переслано мґр. А. Гладиловичеві в Монтреалі, Канада, для пізнішої передачі до Музею;

2. Машинку до писання з українськими черенками передано Українській Опіці в Парижі;

3. Машинку до писання з латинськими черенками переслано до Парижу з метою передання її Науковому Товариству ім. Шевченка в Сарселі.

4. З готівкового Сальдо в сумі 18,981 фр., витрачено: допомога на переїзд дітей п. п. Атамаса П. і Палагнюка М. в сумі 12,000 фр.. Витрачено на пересилку архіву і поштові витрати в сумі 2,185 фр., решту в сумі 4,796 фр., вислано до КОДУС-у.

Ліквідатор: П. Татарчук;
Контролер: М. Маслов.

З ТОВАРИСЬКОГО ЖИТТЯ

БАЛЬ „ДУМКИ" В НЮ ЙОРКУ

Цьогорічний карнавал в Ню Йорку почався в суботу 26 січня балем хору „Думка". Баль „Думки", що в минулому слідував зараз після Просфори, має вже свою усталену марку як визначна товариська імпреза! Цьогорічний Баль „Думки" не тільки виправдав цю опінію, але відчувалося загальне переконання, що його треба було б зарахувати до найкращих того роду імпрез „Думки", які досі відбулись.

Не дивлячись на скромність й обмежені можливості залі Українського Народного Дому, „Думка" незвичайно оригінальними декораціями (проєкт Пашковського, карикатури Титли, обидва члени „Думки") створила таку карнавалову атмосферу, що огортала всіх вже при самому вступі на залю й домінувала весь час аж до рана.

Пара за парою входили на залю пані в чудових вечірніх суконках й панове „на чорно". Огортав їх приємний півсумерк залі, освіченої романтичними лямпіонами та зразу запрошувала до танцю музика Босого, що, граючи під спеціяльним бальдахимом, не тільки творила мальовничу групу, але своєю грою доповнювала загальний настрій.

Разом із відмолодженим „Думки", відмолодів і баль. Більшість на залі творила молодь. Вона, життєрадісна, буйна, весела й щаслива, надала балеві легкости й свободи.

Не бракувало теж і старшої ґенерації, а між нею і загальновідомих провідних наших діячів.

Скоро минали години. Третя година рано заскочила всіх несподівано. З жалем розходилися гості домів з того першого карнавалового балю, що багатьом залишиться гарним спогадом на сторінках їхнього життєвого щоденника.

Всіх гостей на балю було біля 550.

А. О.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

В числі 235 з дня 7. 12. 1956 в рубриці: „З життя громад і організацій" в дописі „Помалювання церкви в Лорейні" зайшла засаднича помилка, яку я попрошу Вас ласкаво спростувати.

В дописі подано, що малярські праці в церкві в Лорейні, виконав мешканець цього міста Юліян Волянюк, на жаль, це не згідне з правдою, бо малярські праці провів п. Святослав Гординський — артист - маляр з Ню Йорку при допомозі мешканця Лорейну Юліяна Волянюка.

Юліян Волянюк.

Український Літературно-Мистецький Клюб
Ню Йорк 149 2-га Ев.

Літературно-Мистецький Клюб в Ню Йорку повідомляє, що у п'ятницю 1 лютого відбудеться останній раз у Ню Йорку доповідь панни Славки Сурмач про її подорож до Києва, Москви, Ленінграду і Праги. Доповідь буде ілюстрована великою кількістю кольорових фотографій. Початок о год. 8 вечера.

● У Шикаґо живе 18-річний Пол Сова, який вже 13-ий рік перебуває в летаргічному сні. Його недуга почалася в 1945 р. У 1946-му році його благословив кардинал Стріч, і тоді він був відкрив очі і усміхнувся. Лікарі втратили надію на його вилікування, але мати вірить, що він ще вернеться до здоров'я.

ФОНД „ВЕСЕЛКИ"

У цій рубриці друкуємо з признанням і подякою імена тих громадян, що прислали свою пожертву на фонд і передплату дитячого журналу „Веселка".

СПИСОК Ч. 25.

	Передплата	Пожертва	Разом
П. Дубинецький, Клівленд	5.00	2.00	
М. Р. Кузяк, Ню Гейвен	4.00	2.00	
Д. Делькевич, Рачестер	4.00	1.00	
М. Бойсюк, Бруклин	4.00	1.00	
В. Воробець, Нюарк	4.00	1.00	
С. Вовк, Торонто	4.00	1.00	
М. Мандибур, Бруклин	4.00	1.00	
Н. Москаленко, Атенс	4.00	1.00	
А. Мойсюк, Филаделфія	4.00	1.00	
А. Трембовецький, Ортана	4.00	1.00	
А. Богданів, Бруклин	4.00	1.00	
Д-р К. Ващук, Торонто	4.00	1.00	
В. Сидор, Трентон	3.00	1.00	
В. Гнатик, Ірвінгтон	2.00	2.00	
М. Пукіш, Рачестер	2.00	1.00	
В. Грибик, Вілімансет	1.00	1.00	
М. В. Когут, Гемтремк	4.00		
П. Наумчук, Торонто	4.00		
Г. Голембйовський, Клівленд	4.00		
С. Колісник, Дітройт	4.00		
В. Новак, Честер	4.00		
В. Бабій, Бріджпорт	4.00		
М. Данилишин, Клівленд	4.00		
Ф. Звір, Бруклин	4.00		
Я. Карач, Фордс	4.00		
П. Садович. Джонсон Сіті	4.00		
М. Світуха, Монтреал	4.00		
О. Олексюк, Торонто	4.00		
Д-р І. Мосійчук, Боффало	4.00		
Д-р І. Кіндрат, Бруклин	4.00		
Т. Маль-Малюта, Бруклин	4.00		
Р. Р. Вергун, Рачестер	4.00		
М. Волосянський, Бронкс	4.00		
П. Кукуруза, Мінеаполіс	4.00		
С. Чучук, Шикаґо	4.00		
В. Руденський, Фріпорт	4.00		
В. і І. Стефаник, Едмонтон	4.00		
В. Стельмах, Балтімор	4.00		
Б. Качмар, Нюарк	4.00		
Д. Хрупалик, Гадлей Фолс	3.00		
П. Ямняк, Кліфтон	2.00		
І. Кругляк, Рачестер	2.00		
І. Витіш, Честер	2.00		
Д. Федина, Менвіл	2.00		
А. Фафендик, Шикаґо	2.00		
Я. Дубас, Пасейк	2.00		
В. Скрипник, Рачестер	2.00		
Н. Ярема, Шикаґо	2.00		
Д. Мига, Рачестер	2.00		
М. і І. Ефремов, Ню Йорк	2.00		
М. Савка, Филаделфія	1.00		
Р. Шкавритко, Дітройт	1.00		
І. Ясновський, Шарпсвіл	1.00		
С. Мотиль, Вілсон	1.00		
Н. Околіта, С. Гадлей	1.00		
І. Верещак, Геркімер	1.00		
М. Польовий, Арлінгтон	1.00		
К. Мединський, Фріпорт	1.00		
М. Миронюк, Гемтремк	1.00		
Д. Мішанець, Олісн	1.00		
Разом	$ 182.00	$ 19.00	$ 201.00
Раніше проголошено	$4,455.70	$3,217.00	$7,672.70
Разом все . . .	$4,637.70	$3,236.00	$7,873.70

Зі Спорту

НЕБУВАЛА СПОРТОВА ІМПРЕЗА УСК „СІЧ" В ЕЛИЗАБЕТІ

Заходом Проводу УСК „Січ" в Елизабет, Н. Дж., влаштовано в дні 20-го січня 1957 р. цікаву імпрезу — роздачу нагород змагунам нашого клюбу. Імпреза почалася о 4-тій год. пополудні в приміщенні Народного Дому. При святочно й обильно заставлених столах засіли змагуни, Провід Товариства, члени, симпатики і запрошені гості.

Вступне слово виголосив голова тов. „Січ" Петро Пілат, який притітав усіх присутніх та подав короткий перегляд праці УСК „Січ" за 5 років його існування. Оцінюючи працю і заслуги змагунів, Управа клюбу придбала нагороди у формі чаш, позолочених і прекрасно вироблених з ґравірованим написом УСК „Січ", Елизабет 1957 р. та прізвищем змагуна.

Нагороди поділено на 2 групи. Першу групу становили ті змагуни, що 5 років, себто від початку існування клюбу, брали активну участь. Вони одержали більші чаші. До другої групи належали ті змагуни, що працювали в клюбі 4 або менше літ і вони одержали менші чаші.

Нагороди першої групи одержали змагуни: С. Лютак, М. Панкевич і В. Сохан. Нагороди другої групи одержали: М. Клоків, І. Понось і К. Гевко. Роздання нагород довершили пп. В. Бойчук і Р. Яськів. Всі інші змагуни одержали грошову нагороду в спеціяльно приготованих ковертах, залежно від стажу їхньої праці.

На особливу увагу заслужив собі змагун Б. Захарків, який свою коверту і всю суму передав на Український Народний Фонд. За цей патріотичний жест присутні нагородили його рясними оплесками.

Згодом до слова попрошено голову Українського Народного Дому Ф. Космиду. Він у незвичайно щедрих і теплих словах вітав змагунів, вказуючи при цьому на потребу дальшого розвитку спортового клюбу, його успіхи і невтомну працю для нашої громади. Треба при цьому підкреслити, що п. Космида, як голова Українського Народного Дому, дуже багато допомагав змагунам, за що належиться йому признання.

Між присутніми вирізнено теж і фінансового секретаря Народного Дому С. Музику за його невтомну працю, а далі господаря клюбу І. Полянського, його помічника С. Кашу за їх взірцеву працю і посвяту для товариства. Не забуто і про шефа кухні Ю. Пілата, який приготовив гарне прийняття.

Від імені змагунів говорив В. Сохан, який подякував Управі УСТ „Січ" за їхню працю і за приготовлення нагород, які були дуже милою несподіванкою для змагунів і заохотою в їхній дальшій праці.

Голос забирали ще змагуни М. Панкевич, Л. Кінь та Ладо.

Товстмастром імпрези був М. Пінковський, голова Українського Центрального Комітету і філії УККА в Елизабеті. У своїй короткій доповіді вказав він теж і на національну роботу і патріотизм змагунів.

Жалко, що на імпрезі не змогли бути присутніми б. голова спортового клюбу ред. Я. Заремба, б. голова В. Федин та почесний член управи і один з ініціяторів спортового клюбу В. Квас. Всі вони вложили великий вклад праці у товариство.

Загалом імпреза була дуже вдалою. Незвичайно милий і симпатичний настрій, який панував під час імпрези, залишив у присутніх гарні спомини.

Учасник.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

Віщування на 1957-ий рік

Астролог популярного щоденника в Ню Йорку „Дейлі Нюз" кожного року передбачає, що „зорі віщують" окремим визначним особам, у всьому світові на найближчий рік. Вона одночасно покликуються на те, що нібито її віщування здійснилися в минулому році, але це її твердження є натягнене, бо вона звичайно „віщує" загально, мовляв, буде якийсь клопіт, а пізніше тішиться, що вгадала недугу чи операцію даної людини. І так ворожбитка передбачає в числі з 31-го грудня 1956 р., що боротьба за волю, яка почалась при кінці 1956-го року в Мадярщині, буде продовжуватися далі в сателітських країнах, головним чином у Східній Німеччині. Передбачає вона на основі положення зір клопоти в цьому році і для держави Ізраїлю. Та це може передбачати кожна людина, яка читає часописи і слухає радіо, бо держава Ізраїлю має багато нерозв'язаних проблем із своїми арабськими сусідами. Добру прогнозу бачить вона для колишнього губернатора Массачусетс Кристіяна Гертера, який має стати підсекретарем в державному департаменті. Гертер має мати непорозуміння з Нікітою Хрущовим. Критичні дні для всіх людей мали б бути 30-го квітня, 13-го травня, 23-го жовтня і 7-го листопада. Взимі передбачала вона багато снігу, але про це говорило Бюро погоди ще перед її прогнозою. Після вчасної весни має бути лагідна погода, але фахівці від погоди звичайно твердять, що після холодної зими буває гаряче літо. Поживем — побачимо, хто матиме правду. Індійський прем'єр Неру має втратити ту ролю, яку він тепер відіграє як посередник між комуністами і вільним світом. Диктатори мали б втратити свої впливи, але вони будуть боротися за затримання своєї влади.

Про інші визначні особи вона пише так: Президент Айзенгавер „мусітиме розв'язати деякі проблеми, які знову стануть перед ним". Віце-президент Ричард М. Ніксон „може очікувати побільшення своєї кар'єри в цьому році". Югославський диктатор Тіто буде мати клопіт із критикою своєї політики. Сенатор Джан Ф. Кеннеді, один із кандидатів на демократичного кандидата на президента, матиме „тяжкий рік". Державний секретар Джан Фостер Доллес може буде мати можливість „розпакувати свої валізки". Англійський прем'єр Антоні Іден „не зможе перебути кризи в 1957 р."

Стільки писала ця пані Констелла про події в 1957 році. Як бачимо, то вона слідкує за подіями в цій країні і в світі, і її „ворожба", це висновки на основі того, що діється в світовій політиці, які вона ще й причеплює до положення зір у всесвітньому маштабі. Тому вона при кінці 1957-го і на початку 1958-го року знову зможе сказати, що дещо „вгадала з того", що передбачувала. А то тим більше, що її передбачування дуже загальникові, тому й легко можуть справджуватися.

ВСЯЧИНА

ВІДКРИВАЮТЬ 17 КОПАЛЕНЬ ЗОЛОТА

Дж. Сембі Янґ із Колорадо Спрінґс, Колорадо, повідомляє, що цього року знову відкривають працю в 17-ох копальнях золота, які в попередніх роках дали золота на 20 мільйонів долярів. Вступну працю до відкриття цих копалень почали 2-го січня.

ЛІТАКИ ПЕРЕВЕЗЛИ 47,015,000 ПАСАЖИРІВ в 1956 РОЦІ

Американське Летунське Транспортове Товариство (АТА) повідомляє, що летунські лінії в минулому 1956-ому році перевезли 47,015,000 пасажирів, це значить на 12.8 відсотка більше як в 1955-ому році. Прибутки від проданих квитків виносили 1,537,042,000 долярів, на 12.7 відсотка більше як в 1955-ому році. Ці числа відносяться до тих летунських ліній, які мають тривкий розклад летів. Збільшилася також на 14.2 відсотка скількість товарів, перевезених літаком.

ЧИ В ШКІРЦІ ЦИТРИНИ Є ЛІК ПРОТИ ПЕРЕСТУДИ

Минулого року випродукували були лік із витягів із шкірки з цитрини, з вітаміни „С" та з аспірини і твердили, що він добре лікує перестуду, бо в шкірці від цитрини є такі субстанції, які поборюють того віруса, що викликає цю недугу. Цей лік випробовували на 2,000 пацієнтів і ствердили, що він, як про це пишеться в Журналі Американського Лікарського Товариства, зовсім не може забезпечити людину проти перестуди, приспішити її вилікування або навіть дати полегшу пацієнтам, які хворіють на перестуду. Але „Ґров Ляборатірія", яка продукує з шкірок цитрусів біофлявоноїд, заперечує те твердження, кажучи, що одна група, яка випробовувала новий лік із біофлявоноїдом, була фінансована конкуренційною фірмою. В магазині „Промислова Медицина і Хірургія" пишеться, що лік із біофлявоноїдом таки лікує перестуду. Кому має вірити читач, який захворіє на перестуду?

ЛЮДИНА, ЯКА ЗАЙМАЄ 12 СТАНОВИЩ

Цією людиною є 68-річний Роберт Мозес із Ню Йорку. Він є комісаром парків, координатором міських будов, членом комісії плянування, членом ради для справ молоді, головою уряду плянування й будови в справах цивільної оборони, головою комітету для очищення міста з нетрів, головою уряду для справ тунелів, головою стейтової ради для справ парків, головою комісії для справ електричної енерґії, президентом комісії для справ парків на Лонґ Айленді та ще двох комісій. Та він дійсно працює і є не тільки титулярним головою. Він розбудував 700 парків і спортових площ, сім мостів і два тунелі та збудував мешкань за один більйон долярів.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ШИКАГО, ІЛЛ. — Т-во св. Богородиці Відд. 33 повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю 3-го лютого, о год. 6-ій веч., в укр. правосл. церкві при 92-ій Avalon Ave. Проситься усіх членів прибути. — В. Нісевич, гол.; В. Орін, секр.

ШИКАГО, ІЛЛ. — Управа 131 Відд. ім. А. Шептицького, повідомляє своїх членів, що річні загальні збори відбудуться в дні 3-го лютого, о год. 1-ій по пол., в домівці СУМА при 2957 West Chicago Ave., кімната 203. На порядку нарад звіт з діяльности та вибір Управи на біжучий рік. Присутність членів обов'язкова. При цьому пригадуємо про вирівняння залеглих вкладок. — Управа.

ДЖЕМЕЙКА ПЛЕЙН, МАСС. — Річні збори Відд. 374 відбулися 19-го січня 1957 р. на яких вибрано Управу на 1957 рік. І. Назар, предс.; П. Борисюк, кас.; М. Кисіль, фін. секр.; М. Кисіль, рек. секр.; Збори ухвалили $10 на залишенців і на поміч для поворотців зі Сибіру єпископів і священиків. Гроші будуть вислані на руки преосвябудуть вислані на руки Преосвященого єпископа Сеншшина.

ГЕМПСТЕД, Н. Й. — Т-во Зап. Січ Відд. 327 повідомляє своїх членів, що місячні збори, що звичайно мали б відбутись в суботу, 9-го лютого, відбудуться тиждень скоріше, це є в суботу, 2-го лютого. Тому, що в суботу 9-го лютого відбудуться заходами Відділу в галі Пожежної Сторожі при Мейпел Евеню в Іст Медов, великі вечерниці з добірною оркестрою, на які запрошуємо всіх членів Відділу. Дохід призначений на допомогу хворим членам. — Управа.

ДИВНЕ АТМОСФЕРИЧНЕ ЯВИЩЕ В АЛБЕРТІ

Недавно, підвечір, на дорогах на південь від Едмонтону почав падати оливний дощ. Здавалось, що й хмари в Алберті мають нафту. Внаслідок цього дощу на дорогах зовсім припинився рух авт: олива замазала їм вікна і авта простояли до другого дня. Точних причин цього явища ще не встановлено, але є здогад, що частинки нафти піднялися високо в повітря й потім упали на землю дощем, нафтова мряка змішалася з хмарами і теж впала дощем.

Посмертні Згадки

ЙОСИП ЧАЙКІВСЬКИЙ, член Відд. 460 УНСоюзу в Лондон, Онт., Канада, помер 14-го січня 1957 р., проживши 57 років. Походив з Рудка, Україна. Полишив в смутку дружину Анну, сина Міхала і невістку. Похорон відбувся 17 січня з погреб. заведення при участі Родини, Членів та Знайомих. Поховано Його на цвинтарі св. Петра в Лондон, Онт., Канада. — В. Й. П.!

І. Дикун, секр.

ЄВГЕНІЯ КРАВЕЦЬ, членка Б-ва св. Володимира Відд. 130 УНСоюзу в Ню Йорку, по довгій і тяжкій недузі померла 23-го січня 1957 на 63 році життя. Покійна походила зі села Славна, пов. Зборів, Україна. Полишила в смутку мужа. Похорон відбувся в суботу 26 січня з пох. заведення П. Яреми 129 E. 7th St. до церкви св. Юра а відтак на цвинтар Кальварія при участі Рідні і Знайомих. — В. Їй П!.

Гр. Лучанко, секр.

ТАРЗАН, ч. 3808. Зовсім не до сміху

Лаймі посміхнувся. — Ти кажеш, що хочеш води. Гаразд, ось вона!

Залога вибухнула сміхом на той жарт, але нагло сміх урвався, коли розлютований Тарзан затиснув свої сталеві пальці довкола кістлявого горла помічника.